

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Wojciech Misiąg

KBF-4100-09-01/2013

P/13/032

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/032 – Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. część 81 Rezerwa ogólna i część 83 Rezerwy celowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontroler	Maria Anna Rzepecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85301 z dnia 28 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Finansów, 00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Vincent-Rostowski Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Finansów (dowód: akta kontroli str. 849)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie budżetu państwa w części 81 Rezerwa ogólna i w części 83 Rezerwy celowe.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Rezerwa ogólna i rezerwy celowe utworzone zostały zgodnie z art. 140 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych². Rezerwa ogólna rozdysponowana została zgodnie z art. 155 ustawy o finansach publicznych. Tworzenie nowych rezerw, zmiany przeznaczenia i rozdysponowanie rezerw celowych dokonywane było zgodnie z art. 154 i 177 ustawy o finansach publicznych. Decyzje Ministra Finansów w sprawie zwiększenia wydatków dysponentów innych części budżetowych z rezerwy ogólnej i rezerw celowych wydawane były zgodnie z obowiązującymi przepisami i bez zbędnej zwłoki. Wnioski dysponentów o uruchomienie środków z rezerw rozpatrywane były rzetelnie, sprawdzana była celowość i legalność zwiększenia planu wydatków. Ewidencja rezerw prowadzona była prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rezerwa ogólna – część 81 budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2012 r.³ ustalono rezerwę ogólną w kwocie 95.000,0 tys. zł, co stanowiło 0,03% planowanych wydatków budżetu państwa. Było to zgodne z art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, który stanowi, że w budżecie państwa tworzy się rezerwę ogólną nie wyższą niż 0,2% wydatków budżetu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 273

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

W 2012 r. rozdysponowano 46.658,4 tys. zł, tj. 49,1% kwoty zaplanowanej. Z takiej samej kwoty planowanej na 2011 r. rozdysponowano 51.327,7 tys. zł, tj. 54,0%.

Zgodnie z dyspozycjami wskazanymi w zarządzeniach Prezesa Rady Ministrów, Minister Finansów dokonał przeniesienia planu wydatków z rezerwy ogólnej na kwotę 44.322,8 tys. zł oraz na podstawie własnego uprawnienia, wynikającego z § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa⁵, na kwotę 2.335,6 tys. zł. W wyniku rozdysponowania rezerwy ogólnej zwiększono planowane wydatki w 21 częściach budżetowych.

Rezerwa ogólna rozdysponowana została zgodnie z art. 155 ustawy o finansach publicznych, tj. przez właściwe organy oraz w limitach kwot określonych w § 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 3-14, 72-80)

Decyzje zwiększające plan wydatków dysponentów części budżetu państwa zostały wydane, poza jednym przypadkiem, w czasie krótszym niż jeden miesiąc od daty wpływu wniosku do Ministerstwa Finansów. Wniosek Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego został rozpatrzony w ciągu 38 dni od daty jego wpływu do Ministerstwa Finansów, ze względu na skierowanie go pierwotnie do niewłaściwego departamentu.

(dowód: akta kontroli str.81-87, 94-98, 109-110, 627)

Decyzje, poza jedną, wydane zostały przed 30 listopada 2012 r., co umożliwiło wykorzystanie środków przez dysponentów do końca roku budżetowego. Jedna decyzja z dnia 31 grudnia 2012 r. wydana została na podstawie zarządzenia nr 115 Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie zwiększenia budżetu części 38 Szkolnictwo wyższe o 800,0 tys. zł z przeznaczeniem na remont pomieszczeń w budynku Biblioteki Jagiellońskiej. Nie spowodowało to utrudnienia wykorzystania środków, gdyż zgodnie z art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym⁶, niewykorzystane w danym roku budżetowym środki finansowe pozostają w dyspozycji uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 91-93, 96-97, 110, 611-612, 627)

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa, Minister Finansów zwiększył plany wydatków w częściach:

- 37 Sprawiedliwość – o 500,0 tys. zł na wykonanie ekspertyz związanych z katastrofą samolotu TU 154 M na terenie lotniska wojskowego w Smoleńsku;
- 71 Urząd Transportu Kolejowego – o 820,0 tys. zł na sfinansowanie kosztów poprawy bezpieczeństwa infrastruktury i taboru kolejowego;
- 25 Kultura fizyczna – o 850,0 tys. zł na przeprowadzenie kampanii w ramach Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012 pod nazwą „Polacy 2012. Wszyscy jesteśmy gospodarzami (...)” i „Podziękowania – Wszyscy byliśmy gospodarzami”;
- 85/14 Województwo mazowieckie – o 165,6 tys. zł na modernizację budynku zajmowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Węgrowie.

⁵ Dz. U. Nr 45 poz. 257

⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 572 j.t.

Decyzjami, wydanymi na podstawie zarządzeń Prezesa Rady Ministrów, zwiększono plany wydatków między innymi w części:

- 25 Kultura fizyczna – o 1.800,0 tys. zł na finansowanie Komitetu do Spraw Koordynacji Organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej oraz Krajowego Sztabu Operacyjnego;
- 42 Sprawy wewnętrzne – o 10.848,7 tys. zł, w tym na sfinansowanie wydatków Biura Ochrony Rządu na zakup samochodów specjalnych, sprzętu i wyposażenia, zabezpieczenie logistyczne działań związanych z ochroną polskich przedstawicielstw dyplomatycznych oraz zabezpieczenie logistyczne nieplanowanych w 2012 r. zadań ochronnych – 9.500,0 tys. zł;
- 56 Centralne Biuro Antykorupcyjne – o 4.500,0 tys. zł na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w obiektach planowanych na docelowe siedziby zamiejscowych delegatur Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 57 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – o 4.000,0 tys. zł na zadanie związane z ochroną informacji niejawnych w sieci łączności rządowej oraz wypłaty należnych odpraw pieniężnych i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop dla funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego odchodzących ze służby w 2012 r.;
- 59 Agencja Wywiadu – o 3.000,0 tys. zł na sfinansowanie dodatkowych zadań realizowanych w 2012 r.;

85/02-32 Województwa – o 18.443,8 tys. zł, w tym na:

- przeprowadzenie prac adaptacyjnych związanych z przeniesieniem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kaliszu – 3.500,0 tys. zł;
- dofinansowanie rozbudowy szpitala i wyposażenie nowego pawilonu bloku operacyjnego oraz specjalistycznych pracowni diagnostycznych w Staszowie – 2.600,0 tys. zł;
- dofinansowanie budowy gimnazjum w Gowidlinie w gminie Sierakowice – 2.200,0 tys. zł;
- dofinansowanie inwestycji związanej ze zmianą sposobu użytkowania budynku pralni i administracyjnego z przeznaczeniem na pawilon mieszkalny dla Domu Pomocy Społecznej w Gnojnie – 1.500,0 tys. zł;
- dofinansowanie budowy Domu Pomocy Społecznej w Niemojowicach w gminie Żarnów – 1.500,0 tys. zł;
- zakup nowoczesnego cyfrowego mammografu dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Radomiu – 1.450,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-13, 99-103, 627, 793, 833)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wydawanie przez Ministra Finansów decyzji w sprawie zmian w budżecie państwa z rezerwy ogólnej. Decyzje wydawane były zgodnie z obowiązującymi przepisami i bez zbędnej zwłoki.

2. Rezerwy celowe w budżecie państwa

2.1. Rezerwy celowe w budżecie państwa

2.1.1. Utworzenie rezerw

W ustawie budżetowej na rok 2012 ujęto 75 tytułów rezerw celowych, tj. o cztery tytuły więcej niż zaplanowano w projekcie ustawy i o dziewięć więcej niż w 2011 r. Ustalona, w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej, kwota rezerw celowych wynosiła 18.324.892 tys. zł i w porównaniu do 2011 r. była wyższa o 2,8%.

(dowód: akta kontroli str. 389-392, 470-601)

Rezerwy celowe, utworzone zgodnie z art. 140 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, na wydatki, których realizacja jest uwarunkowana zaciągnięciem kredytu w międzynarodowej instytucji finansowej lub pozyskaniem środków z innych źródeł oraz na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i środków niepodlegających zwrotowi pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), ujęto w ustawie budżetowej w kwocie 7.987.090,0 tys. zł.

Kwota pozostałych rezerw (67 tytułów) w wysokości 10.337.802,0 tys. zł na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie był możliwy do dokonania w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej oraz na wydatki ujęte w rezerwach na podstawie delegacji ustawowych, stanowiła 3,1% wydatków budżetu państwa. Było to zgodne z art. 140 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

W trakcie roku budżetowego plan wydatków w części 83 został zwiększony o 88.000,0 tys. zł, tj. o 0,5%, do kwoty 18.412.892,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 389-392, 838, 839-840)

2.1.2. Zmiany przeznaczenia rezerw i utworzenie nowych rezerw

Na podstawie art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych zmieniono w części lub w całości przeznaczenie wydatków ujętych w siedmiu rezerwach na kwotę 683.329 tys. zł. W 2011 r. zmieniono przeznaczenie 12 rezerw na kwotę 764.583,3 tys. zł.

Zmiany przeznaczenia rezerw w 2012 r. dokonano, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych, w następujących tytułach:

- środki na uzupełnienie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych (w tym na wypłatę świadczenia pielęgnacyjnego) i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne (poz. 34) – 253.799,0 tys. zł, 54,6% zaplanowanej rezerwy;
- wsparcie działań w zakresie przekształceń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (poz. 47) – 244.935,0 tys. zł, 61,2% zaplanowanej rezerwy;
- finansowanie lokalnych centrów rozwoju kapitału społecznego tzw. "Świetlików"; (poz. 71) – 20.000,0 tys. zł, 13,3% zaplanowanej rezerwy;
- ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (poz. 35) – 9.500,0 tys. zł, 9,5% zaplanowanej rezerwy;
- uzupełnienie wydatków na realizację ustawy o dowodach osobistych (poz. 56) – 4.000,0 tys. zł, 100% zaplanowanej rezerwy;

- środki na wydatki związane z promocją biopaliw lub innych paliw odnawialnych, o których mowa w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (poz. 62) – 3.500,0 tys. zł, 0,9% zaplanowanej rezerwy;
- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej (poz. 12) – 2.925,0 tys. zł, 1,1% zaplanowanej rezerwy.

(dowód: akta kontroli str. 111-116, 836)

Wnioski Ministra Finansów do Komisji Finansów Publicznych o opinię w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw poprzedzone były analizą stanu rozdysponowania rezerw i wynikały z potrzeb dysponentów.

Minister Finansów zwiększył planowane wydatki na:

- dofinansowanie lub finansowanie wypłat przez gminy i powiaty świadczeń z pomocy społecznej w związku z podwyższeniem z dniem 1 października 2012 r. kwot kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej oraz podwyższenia niektórych świadczeń z pomocy społecznej, dofinansowanie zadań gmin w zakresie organizacji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sfinansowanie działalności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności i działalności bieżącej Ochotniczych Hufców Pracy – w części 85 Budżety województw (398.465,0 tys. zł);
- realizację „Narodowego Programu Leczenia Chorych na Hemofilię i Pokrewne Skazy Krwotoczne, realizację programu „Leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z HIV w Polsce”, zwiększenie dotacji dla Narodowego Funduszu Zdrowia (sfinansowanie świadczeń osobom nieobjętym obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i leczenie za granicą), zakup szczepionek w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych i zakup immunoglobuliny D – w części 46 Zdrowie (244.935,0 tys. zł);
- realizację „Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012 – 2013” przyjętego przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 24 sierpnia 2012 r. – w części 44 Zabezpieczenie społeczne (20.000,0 tys. zł);
- zakup sprzętu laboratoryjnego i ultra sprawnego chromatografu ciekłego sprzężonego ze spektrometrem mas dla Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach oraz aparatury do ekstrakcji tłuszczu z przystawką do hydrolizy dla Krajowego Laboratorium Pasz w Lublinie, dokonanie zakupów inwestycyjnych przeznaczonych dla Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych oraz wydatków majątkowych w szkołach rolniczych wynikających z zaleceń m.in. służb sanitarnych, budowlanych, straży pożarnej oraz złego stanu bazy dydaktycznej, dokończenie inwestycji rozpoczętych w latach poprzednich i zakup autobusu do przewozu uczniów w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Głubczycach – w części 32 Rolnictwo (12.425,0 tys. zł);
- niezbędny zakup paliwa dla Komend Wojewódzkich i Powiatowych Policji – w części 42 Sprawy wewnętrzne (4.000,0 tys. zł);

- sfinansowanie działań na rzecz udziału Polski jako kraju partnerskiego w targach teleinformatycznych CeBIT 2013 w Hanowerze – w części 20 Gospodarka (3.500,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 116, 141-162)

Na podstawie art. 42 ustawy budżetowej na rok 2012, z niewykorzystanych wydatków rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (poz. 4), Minister Finansów utworzył nową rezerwę na podwyżkę od dnia 1 października 2012 r. uposażeń funkcjonariuszy Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej w kwocie 76.160,0 tys. zł (poz. 80). Wydatki ujęte w rezerwie zostały rozdysponowane w 98,2%, tj. w kwocie 74.809,1 tys. zł i przeniesione do części 37 Sprawiedliwość, 42 Sprawy wewnętrzne i 57 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz do budżetów województw.

(dowód: akta kontroli str. 116, 141-162)

Ponadto, na podstawie art. 177 ust. 6 i 7 ustawy o finansach publicznych, Minister Finansów utworzył dwie rezerwy na sfinansowanie wymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa w łącznej kwocie 488.000,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 117-134)

2.1.3. Rozdysponowanie rezerw

W 2012 r. rozdysponowano 14.188.784,3 tys. zł, co stanowiło 77,4% kwoty planowanej w ustawie budżetowej i 77,1% planu po zmianach. W 2011 r. rozdysponowano 14.530.300,3 tys. zł, tj. 81,5% kwoty planowanej w ustawie budżetowej i 78,8% planu po zmianach.

Zwiększenia limitu wydatków w kwotach powyżej 500,0 mln zł dokonano w części 85 Województwa – 5.664.857,8 tys. zł, w części 33 Rozwój wsi – 2.898.065,0 tys. zł, części 39 Transport – 837.039,6 tys. zł, części 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe – 637.890,0 tys. zł, części 38 Szkolnictwo wyższe – 563.517,8 tys. zł i w części 22 Gospodarka wodna – 530.657,7 tys. zł.

Nie podzielono rezerw przeznaczonych na:

- pomoc cudzoziemcom zapewniającym poprawę poziomu bezpieczeństwa żołnierzy i funkcjonariuszy poza granicami kraju (poz. 43) w kwocie 1.000,0 tys. zł – z powodu braku zapotrzebowania na środki dysponentów części budżetowych; zaplanowanie tej rezerwy wynikało z prawdopodobieństwa wycofywania w 2012 r. Polskich Kontyngentów Wojskowych, Kontyngentów Policyjnych lub Straży Granicznej;
- wydatki związane z promocją biopaliw lub innych paliw odnawialnych, o których mowa w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (poz. 62) w kwocie 393.430,0 tys. zł – z powodu niewydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na wsparcie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych⁷;
- wdrożenie systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym (poz. 63) w kwocie 50.700,0 tys. zł – z powodu przedłużających się postępowań przetargowych na 300 nowych urządzeń;

⁷ Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 ze zm.) w art. 37 określa wieloletni plan promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014 m.in. uwzględniający wsparcie badań, programów edukacyjnych oraz zwolnienia i obniżki stawek podatku akcyzowego.

- uzupełnienie środków na fundusz ochrony środków gwarantowanych z tytułu lokat budżetowych w BGK (poz. 66) w kwocie 5.500,0 tys. zł – z powodu niewystąpienia warunków spełnienia gwarancji; żaden z podmiotów objętych systemem gwarantowania depozytów nie ogłosił upadłości;
- odkupienie przez Kancelarię Prezydenta RP prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (poz. 68) w kwocie 10.000,0 tys. zł; Kancelaria Prezydenta RP nie wniosowała o uruchomienie tej rezerwy;
- finansowanie lokalnych centrów rozwoju kapitału społecznego tzw. "Świetlików" (poz. 71) w kwocie 130.000,0 tys. zł – ostatecznie nie doszło do utworzenia sieci centrów;
- uzupełnienie wydatków na realizację ustawy o dowodach osobistych (poz. 56) w kwocie 4.000,0 tys. zł – z powodu przedłużenia terminu wejścia w życie ustawy dowodach osobistych na dzień 1 stycznia 2015 r.
(dowód: akta kontroli str. 27-28, 111-116, 544-549, 613-626, 741-749, 757-777, 834-840)

Cztery rezerwy utworzone w toku prac parlamentarnych zostały rozdysponowane zgodnie z przeznaczeniem w sposób następujący:

- współpraca z Polonią i Polakami za granicą (poz. 75); rezerwę rozdysponowano trzema decyzjami; budżet części 45 Sprawy zagraniczne i członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej zwiększono o 52.455,9 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą” i o 114,0 tys. zł dla placówek dyplomatycznych na wsparcie szkolnictwa polskiego za granicą; budżet części 38 Szkolnictwo wyższe zwiększono o kwotę 430,0 tys. zł z przeznaczeniem na dodatkowe wsparcie finansowe Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku;
(dowód: akta kontroli str. 395-399)
- digitalizacja zbiorów Ossolineum we Lwowie (poz. 76); zwiększono wydatki części 24 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o 1.000,0 tys. zł z przeznaczeniem na digitalizację zbiorów należących do 1939 r. do Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, przechowywanych obecnie we Lwowskiej Narodowej Naukowej Bibliotece Ukrainy im. W. Stefanyka;
(dowód: akta kontroli str. 393-394)
- dofinansowanie archiwistyki społecznej (poz. 77); rezerwę rozdysponowano jedną decyzją z dnia 12 października 2012 r., zwiększając budżet części 24 o 800,0 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie, wyłonionych w trybie konkursowym w ramach programu pn. Archiwistyka społeczna, projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe; celem programu jest zabezpieczenie niepaństwowego zasobu archiwalnego, który realizuje Narodowy Instytut Audiowizualny;
(dowód: akta kontroli str. 385-388)
- dofinansowanie uroczystości związanych z obchodami 150. rocznicy powstania Kółek Rolniczych (poz. 78); rezerwę rozdysponowano jedną decyzją z dnia 10 października 2012 r., którą zwiększono budżet części 32 Rolnictwo o 500,0 tys. zł na zadania służące upowszechnianiu historycznego dorobku i roli Kółek Rolniczych i Kół Gospodyń Wiejskich w Polsce; zgodnie z wnioskiem dysponenta z dnia 2 października 2012 r. wydatki ujęto w § 4300

Zakup usług pozostałych; Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi anulował wniosek z sierpnia 2012 r., w którym ubiegał się o dotację celową, klasyfikowaną w § 2810 Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom.

(dowód: akta kontroli str. 339-374, 635-645)

Wnioski dysponentów o zwiększenie wydatków z rezerw celowych sprawdzane były pod względem poprawności klasyfikacji budżetowej wnioskowanych kwot. Ministerstwo Finansów zwracało uwagę, przed uruchomieniem rezerw, na wyczerpanie przez dysponentów możliwości sfinansowania zadania w ramach ich planów finansowych. Na 111 badanych decyzji, wydanych na wnioski dysponentów, Minister Finansów odmówił w części lub całości uruchomienia wnioskowanej kwoty w pięciu przypadkach. Odmowa związana była z niezgodnością planowanego przeznaczenia wnioskowanej kwoty z przeznaczeniem rezerwy celowej.

(dowód: akta kontroli str. 365, 747-749, 773-774, 834-840)

Na spłatę zobowiązań Skarbu Państwa zaplanowano w rezerwach celowych kwotę 417.646 tys. zł (poz. 16), którą rozdysponowano w 98,7%, zwiększając plan wydatków w 15 częściach budżetowych, w tym w 16 województwach i 31 Samorządowych Kolegiach Odwoławczych. Ponadto w trakcie roku budżetowego, na podstawie pozytywnych opinii Sejmowej Komisji Finansów Publicznych, na spłatę zobowiązań utworzono dwie rezerwy, w których zaplanowano kwoty 88.000,0 tys. zł (poz. 79) i 400.000,0 tys. zł (poz. 81). Wydatki ujęte w tych rezerwach rozdysponowano w 44,6%, zwiększając plan wydatków w 17 częściach budżetowych, w tym w 11 województwach. Z nowo utworzonych rezerw (poz. 79 i 81) nie rozdysponowano kwoty 270.286,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 20, 22, 28, 43, 111-115, 135-140, 338, 727-740, 768-772, 750-756, 850-864)

NIK skontrolowała 111 decyzji pod względem czasu rozpatrywania w Ministerstwie Finansów wniosków dysponentów o zwiększenie planu ich wydatków. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W większości przypadków decyzje wydane były w okresie miesiąca od daty wpływu wniosku, co należy uznać za prawidłowe. W nielicznych przypadkach, przy rozdysponowaniu rezerw w budżecie środków europejskich, trwało to dłużej niż miesiąc, ale było uzasadnione potrzebą weryfikacji wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 647, 703-713, 834-840)

Po przeprowadzonej kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 81 Rezerwa ogólna i części 83 Rezerwy celowe, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o „usprawnienie procesu wydawania decyzji o zapewnieniu finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej”. Wniosek został zrealizowany. Ministerstwo Finansów w 2012 r. wydało 129 decyzji o zapewnieniu finansowania w okresie 30 dni od złożenia wniosku przez dysponenta. Wyjątek stanowiło siedem decyzji, które zostały wydane na wnioski złożone przed wejściem w życie ustawy budżetowej. Nie wystąpiły przypadki konieczności korekty decyzji o zapewnieniu finansowania zadań w dziedzinie ochrony środowiska jako wyniku przedłużającego się procesu wydawania danej decyzji. Korekty decyzji sporządzane były w związku z wynikiem rozstrzygnięcia przetargu, zwiększeniem kosztów zadania lub koniecznością unieważnienia przetargu.

(dowód: akta kontroli 635, 637, 646 – 650, 838)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ministerstwa Finansów w badanym zakresie. Wnioski dysponentów analizowane były rzetelnie pod względem zgodności wnioskowanej kwoty z przeznaczeniem danej rezerwy. Przy ich rozpatrywaniu brano pod uwagę zaawansowanie realizacji planu finansowego dysponenta. Tworzenie, zmiany przeznaczenia i rozdysponowanie rezerw dokonywane było zgodnie z obowiązującymi przepisami. Decyzje Ministra Finansów wydawane były bez zbędnej zwłoki.

2.2. Rezerwy celowe w budżecie środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2012 (załącznik nr 4) zaplanowano wydatki w kwocie 39.890.779,0 tys. zł na projekty realizowane w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013, Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013”, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy i Wspólną Politykę Rolną (poz. 98) oraz na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich (poz. 99). W 2012 r. kwota rezerw zaplanowana w budżecie środków europejskich była wyższa niż w 2011 r. o 3.186.785,0 tys. zł, tj. o 8,7%.

Rozdysponowano 82,8% planowanych wydatków, z tego z pozycji 98 – 33.016.079,4 tys. zł i z pozycji 99 – 1.794,4 tys. zł. W 2011 r. rozdysponowano 43,1% planowanych wydatków, tj. 15.835.186,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 383-384, 673 -675, 693-694, 722-723, 828-832, 865-916)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie dokonywanie przez Ministra Finansów podziału rezerw celowych, ujętych w załączniku Nr 4 do ustawy budżetowej. Wnioski dysponentów analizowane były rzetelnie z uwzględnieniem wymogu zabezpieczenia współfinansowania projektów w ramach realizacji programów. Decyzje Ministra Finansów wydawane były zgodnie z obowiązującymi przepisami i bez zbędnej zwłoki.

3. Sprawozdawczość i ewidencja

Opis stanu
faktycznego

Ewidencja podziału rezerw w części 81 i części 83 w budżecie państwa prowadzona była w sposób umożliwiający rzetelne sporządzanie miesięcznych i rocznych sprawozdań. Roczne sprawozdania budżetowe Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w części 81 Rezerwa ogólna i w części 83 Rezerwy celowe, zostały sporządzone w terminie określonym w załączniku Nr 42 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸. Roczne sprawozdania budżetowe Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa dla części 81 i części 83 były zgodne z prowadzoną ewidencją i przekazują rzetelny obraz planu wydatków po zmianach w tych częściach.

(dowód: akta kontroli str. 5-14, 20, 111-115, 845-848)

Ewidencja podziału rezerw w części 83 w budżecie środków europejskich na podstawie wydanych decyzji prowadzona była w sposób umożliwiający rzetelne rozliczenie rozdysponowanych rezerw.

(dowód: akta kontroli str. 692-695, 673-675, 831-832, 841-844)

⁸ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie rozliczenie rezerw za 2012 r.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2013 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Wojciech Misiąg

.....
Podpis